

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ.

Цијена

За ЦРНУ ГОРУ на годину 4
фор., на по године 2 фор.
За АУСТРО-УГАРСКУ ВОС-
НУ и ХЕРЦЕГОВИНУ на год.
6 фор., на по год. 3 фор.

За све остале земље годишње
20 фран. у влату, на по године
10 фран. у влату.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата шаље се поштанском
унијом непосредно админи-
страцији „Глас Црногорца“ на
Цетиње, а коме је наручије, г.
Петру Рамадановићу, к. п. аген-
ту у Котор. Дописи се шаљу
уредишту. Рукописи се не вра-
ћају.

За огласе плаћа се: за сваку
ријеч или за број од пет ријеч-
а по 2 новчића за први пут, а
за сваки даљи пут по 1 новчић.

СЛУЖБЕНИ ДИО.

ми

НИКОЛА I.

по милости Божијој

Њаз и Господар Црне Горе.

На предлог Нашег Предсједника
Државног Савјета постављамо:

за предсједника Главне Државне Кон-
троле скарара Рада Пламенца, великоу-
дају у пензији.

Наш Предсједник Државног Са-
вјета нека изврши овај указ.

Цетиње, 12. маја 1904 г.

Никола I.

Предсједник Државног Савјета,
В. Б. Петровић с/р.

ми

НИКОЛА I.

по милости Божијој

Њаз и Господар Црне Горе.

На предлог Нашег Предсједника
Државног Савјета постављамо:

за члана Главне Државне Контроле
Филипа Јерговића, досадашњег професора
богословско-учитељске школе и гимназије.

Наш Предсједник Државног Са-
вјета нека изврши овај указ.

Цетиње, 12. маја 1904 г.

Никола I.

Предсједник Државног Савјета,
В. Б. Петровић с/р.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО.

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВИЈЕСТИ.

— Њихова Кр. Височанства Го-
сподар и Њазина Милена у пратњи
наших министара пошли су, под
Острог у четвртак 13 о. м., да прису-
ствују Тројичинској свечаности.

ЦЕТИЊЕ, 14 маја.

Русија и француско-инглески споруазум.

Споруазум, који је недавно за-
кључен између Француске и Инглес-
ке, сматра се не само као један од
најважнијих аката треће Републике,
него се у исто вријеме сматра и као
велики дипломатски успјех. Тај акт
није прошао у свијету без врло много
и писања и коментарисања, те мисао
да се није давно догодио, опет је
дао повода, да се око њега још до-
сад пролије огромна количина —
мастила.

Сваки народ схваћао је то збли-
жење двају моћних јевропских народа
са своје лачне тачке гледишта: На-
јемци су се томе радували и њемач-
ка штампа видјела је у том чину
велики удар за руско-француски савез;
Јапанци, пак, заснијали су на томе
срдечном споразуму своје најљепше
наде, па и један дио руске штампе
некако је подовадрно на тај споразум
гледао. Све ово није баш неколико
оправдано. Држање француске владе
и француског народа такво је, да не
може дати повода никаквој сумњи.
Завста, трудно је ваши покрета, који
би се са више ентузијазма и отво-
рене симпатије искаивао, него што
је онај, који данас влада у народу
францускоме према савезној и прија-
тељској Русији. То је тај народ и
дозвао приликом овога топлога за-

Русију искушења. Влада руска није
никад ни за један тренутак посум-
њала у француску искреност, те је
и сам Цар дао јасан изјав свога
привања према пријатељском по-
крету француског „Црвеног Крста“
у корист руских рањеника. Пола-
већи с онога гледишта, не може бити
ни говора о каквоме год охладјењу
савеза између Русије и Француске,
који је савез, нарочито у данашње
вријеме, толико важан за одржање
свјетске равнотеже. Пол де Касањак
у једном врло важном чланку који
је публициран у листу „Autorité“
под насловом „Задаћа Русије“, говори
између осталог: Инглеска је већ до-
сад увидјела, да је учинила огромну
погрешку, што је потакла Јапан
против Русије; та погрешка повући
ће за собом пошљедице, које се не
даду предвидјети. Инглеска је гле-
дала Јапан као покорног, па ако
хоћете и као корисног слугу, а важи
ће у њему не само себи равног, него
ће важи у њему свога господара.

Јапан иде на то, да затвори
Инглеској све трговачке изласке и
да их за себе узме, те, ако му Ру-
сија на пут не стане, он ће раширити
своје господарство над свијема и-
сточнијема морима, па ће протјерати
Инглеску из свих жутијех земаља,
а владанику њену својом ће замије-
нити. Јапан није више инглески
савезник, — он јој је супарник, а
према томе и непријатељ.

Требало би бити сувише наиван,
а да се не види што се тамо на Да-
леком Истоку збива, и да се не
обрати пажња на оно, што се из
најпоузданијег извора зна и што је
јасно и очигледно.

Тако је на пр. недавно Ђорђе
Линч, писац многих знатних дјела,
идао у Инглеској једну књигу, која
се с тугом чита. Писац је недавно
пропутовао Јапан, Китај, Кореју и
Мавџурију. Све, што је видио и
довнао о *жутој опасности*, јако га је
узнемирило; — та опасност из дана
у дан постаје грознија. Он нам пред-
ставља Јапан као силу, која већ од
неколико година тежи, да стече мо-
рални уплив над Китајем, па затијем
да и материјално њим завлада и себи
га присвоји. То присвајање збива се
глухо и нечујно, али с упорном
дошљединошћу и успјешно.

Инглеска је рачувала, да је у
Јапану добила једног скромног савез-
ника, који пред собом гледа и иде
својим путем, а овамо илази, да
тај савезник, који се опире на снагу
од више од 40 милијона, постаје из-
дана у дан све страшнији.

Према овјеме, пита се: каква је у
овој прилици положај старог јевроп-
ског свијета према староме свијету
азијатском, који му се мршти и сти-
снуту му песницу показује?

Истина, тај се положај још не
може сматрати као опасан, али је
врло обљан и жељети би било, да
јевропски дипломати тај положај
добро себи ујасне. Сувишно би било
говорити, да данашњи рат није рат
између два народа, но је то рат
између двије расе: бијеле и жуте.
Овај први рат раса, ако Русија, што
није могуће претпоставити, не изиде
из њега као и бједитељка, биће по
свој пријави само тек почетак друге,
више и ужасније трагедије, која би
се свршила поплавом јевропскога
копча од стране жуте расе.

Вријеме је, дакле, да преставе
неслога између јевропских народа,
па да се удруже противу опште
опасности.

„Le Nord“ није између осталог,
да је француско-инглески споразум
један корак на путу тога удружења
и да се тај споразум добрим пошље-
дицама у неколико одавица и на
русско-инглеским односима. Тој ин-
глеска штампе постао је у потоње
вријеме много блажи према Русији,
француској савезници, и може бити,
да није далеко вријеме, кад ће фран-
цуско-инглески споразум, који је до
данас имао само економски карактер,
повући за собом важније пошљедице.
Тешко је на пр. вјеровати, да зајед-
ничка усвајања лорда Лавдлоуна
и г. Делкасе а неће успјети, да при-
нуде Китај, да се прође свога ива-
вичакног држања, а то би већ био
један значајан и сретан резултат
поменутог споразума.

Руска влада, придружујући се
француско-инглеској нагодби односно
мисирских финансија, дала је тијем
Француској, као што је сам г. Дел-
касе рекао, „драгоцјени знак свога
пријатељства“. Овакво држање од
стране Русије доказује између оста-
лог, да се петроградски кабинет не
односи ни мало непријатељски према
француско-инглеском споразуму, но
да на тај споразум гледа више при-
јатељским оком.

Према овјеме, завршује „Le Nord“,
није нимало оправдано непријатељско
држање једнога дијела руске штампе
према овом споразуму, пошто он може
бити Русији само од користи.

ЗНАМЕНИТА БЕСЈЕДА КРАЉА ПЕТРА I.

Послије значајног нишког са-
станка с Њазом Фердинандом, Краљ
Петар I. повратио се у Биоград, а
5 о. м. кренуо је и опет на пут по
западној Србији. Из Биограда пошао
је Краљ Петар најприје у Шабац,
гдје је био одушевљено поздрављен
и дочекао од многобројног народа.
У част доласка Краљева приредило
је шабачко грађанство и величан-
ствену бакљаду, којом приликом је
у име Шапчана поздравео Краља
г. Драгутин Петровић, на што је
Краљ Петар одговорио овом у сваком
погледу веома знаменитом бесједом:

Драги моји Шапчани! Ја пој-
мим вашу радост, вјерујем да је оду-
шевљење, којим сте ме дочекали,
искрено. Успомена на Мога Дједа
морала је бити у вашој средини у
свим овим крајевима врло жива. Са
вашим прецима, односно је Карађорђе
ту у близини дичног Шапца своје
најважније побједи. Мисар је био
свједок јунаштва њиховог, на њему
се је заштитило крвљу оно прија-
тељство, које још и данас постоји
између моје куће и вас драгих Мојих
Шапчана.

Та успомна на заједничка дје-
ла наших дједава, основ је уважне
љубави која нас веже. Слободна Ср-
бија тековина је скупа читавих по-
кољења и неерски би било заборави-
ти ма чије заслуге при стварању
њезном.

Карађорђе је у тешким данима
зачео дјело ослобођења народног, и
што је ипак имао успјеха, ваља за-
хвалити не само његовом личном ју-
наштву и пожртвовању, но и искре-

ној потпори и љубави, коју је свуда
налазио. Али није само заједничка
славна прошлост која нас веже. Рад
на садашњости и на спремању љепше
сјајније будућности треба да буде
још чвршћа спона између владоца
и народа. Србија је без сумње много
настрадала, њена најближа прошлост
била је пуна трзавица, којима је и
њена будућност била угрожена.

За Мој долазак ма пријесто срп-
ски, невизале су ме наде да ће ове
поћи на боље, да ће лијепа отаџ-
бина наша доћи најпослије иза то-
ликих искушења до потребног мира
и сталности. Несталност и неизна-
ђења, којима су за ноћ обарале нај-
више тековине, подривале су основе
државног живота и чиниле сваки
рад на поправку положаја народног
илузорним. Допав на пријесто као
стар човек, Ја не могу да мислим
да ћу још толико живјети да је ви-
дим кров преображену. Жеље су моје
велике и искрене, али је извршење
њихово у Божијој руци.

Ово међу тим што хоћу да оста-
вим иза себе сини Моје, и чиме ми-
слим да ћу отаџбини својој највећу
услугу учинити, то је примјер јед-
ног кров уставног владара. У овој
земљи треба да се поврати једном
вјера у сталност односа државних,
треба да народ сам почне да сматра
да су изненађења немогућа. Само
тако створиће се услов за напредо-
вање, јер ће се омогућити системат-
ски рад на добру народном Стра-
ховању од изненађења треба учи-
нити крај, а то ће моћи бити само,
ако се Устав до словца буде пошто-
вао. И Ја сам ставио себи у вада-
так, да сам радим на првом мјесту
строго у границама Устава на који
сам се ваклео, па да то и од сваког
другог тражим. Ниједно дјело људ-
ско није савршено, па ни данашњи
Устав ни закони неће увијек можда
одговарати потпуно потребама ве-
ћине у земљи.

Али ће поправка њихова бити
и брза и лака ако ми сви, и Краљ
и народ и влада и оповација будемо
поштовали основни закон земље.

Промјене, које се врше у љу-
дима на челу управе државне, ра-
није су увијек изазивале читав ред
трзавица само зато, што се нијесу
слагале са одредбама или духом тог
основног закона. Ја сам се чврсто
зарекао да тога више не буде, но
да се закони и владе мијењају строго
по реду који је утврђен Уставом а
освећен парламентарним обичајем.
Молим Бога да ме толико поживи,
да тај један вадатак ваљано ријешим,
да сини Моје прокрчим пут тиме,
што ћу потпуно повратити вјеру
народа српског у неприкосновеност
Устава, на коме почива државни
ред и рад.

Ја сам увјерен, драги Моји
Шапчани, да ћу тиме одговорити и
вашим жељама као и жељама ције-
лог народа српског. Наде, које сте
ви полагали на Мој долазак у Србију,
пеће бити варљиве. Унутр оног Ка-
риђорђа, који је са дједовима вашиим
на Мисару поставио основе слободе
у Србији, ево и пред унуцима вашиим
на Мисару поставио понавља, да ће
ту слободу вагда поштовати и чу-
вати.

Ми смо повнати да прослаavimo
стогодишњицу оног херојског рада
на ослобођењу Србије, а нећемо је

Са бојишта.

У Мандурији већ су отпочеле силне кише, које кваре путеве и веома отећавају кретање војске. Кише у Мандурији почињу обично падаати крајем априла и почетком маја, али доцније, од половине маја до половине јуна настаје прекид, а тада опет почиње и траје с малијем прекидима до почетка августа. Но највише кише пада у другој половини јула; тада напада више ноу у читавој осталој години. Ушљед те огромне количине настаје таква влага, да обућу и одијело за једну ноћ плијесан покрије; ствари које су слијепле, не, одмах се раставе, а већ је лако замислити, што бива с путовима. Послије кишног периода путови постају такви, да мјесно становништво више воли ићи онуда, куда путова није никад било и нове ствари пробијати. Особито ово вриједи за путове по горама. Путови највише страдају од кише у јужној Мандурији.

Ово што рекосмо баца војску у велику бригау, нарочито војску јапанску, која наступа и прелази планинске путове.

Осим тога, од половине маја почињу и силне врућине, које у јулу достижу до +25 3° С. средње дневне топлоте. У то доба почињу и разне заразне болести, нарочито болести желудца и кријева, које мноштво жртва односе, тако да то може бити грђе и од најжешћих бојева.

Према овоме, кише могу у неколико задржати јапанског наступања, но од половине маја опет почињу лијепа времена, а у осталом слабо кретање јапанске војске не може се баш у свему оправдати рђавим путовима. Од вароши Антунга до Фенгвангченга има око 65 километара, то растојање пријешла је војска генерала Курокиа за 3 дана, али пошто је заузела Фенгвангченг, та се војска није удаљавала од њега више од 40 километара, т. ј. за 10 дана предала је средњим бројем по 4 километра дневно, док међутим Јапанци рачунају 15 километара за обични дневни марш. Математички, дакле, излази, да су они кретање нарочито надживали.

Но није ни то доста. Опажа се, да Јапанци од 1 маја почињу концентрисати своју снагу око Фенгвангченга; на главном Јапанском путу они су до 4 маја одступили од Тунхенга на превој Чавалин, а за тим су очистили и Салидан, па се повукли к Фенгвангченгу. Други дио војске концентриса се јужајем, на лијевој бривије ријеке Дајанхе у Хондухану и сусједним мјестима. Очеvidно је, да та војска одступа и ако се њена авангарда по некад показује око Сијана.

У исто вријеме Јапанци се у околинама Фенгвангченга утврђују, те изгледа, да те позиције желе за себе задржати. Фенгвангченг је врло важна стратегијска тачка, јер се налази на раскрсници путова, која од различитих тачака ријеке Јалу и од морске обале иду према линији Јаојан-Хачен и уједињују операционе базе ратујућих страна. Задржавајући за себе позицију код Фенгвангченга, Јапанци прикривају своју операциону базу и могу се вратити против ма које тачке, коју непријатељ заузима.

Такав је стратегијски значај Фенгвангченга.

Јапан и Кина.

Како потоње вијести јављају, Јапанци су формално предложили татарскоме генералу, да уступају Антунг Китају, те да га

Отац Иван сједи иза хумке. Око њега звижде арна; гранате, шкљухи парају земљу.

Не чује убојне звуке отац Иван. С Богом бесједи:

„Господе! Уразуми и укријепи духом недостојнога слугу твога! Помози овим малима. Простри благодет своју на њих. Нијесу криви они за ову крв. Нијесу они дозвали овамо смрт. На њих не треба ни гријех да пада. Господе! Спаси људе твоје. Дај силу мени недостојноме слуги твојем, да им укријепим дух.“

На то протрча гомилица војника. Протрча за хумку и застаде.

„Командир погинуо!“, викну неко из далека. „Носила!“

Језа прође срцем оца Ивана. Стисне крст у рукама, уста му шапућу тошлу молитву.

Погинуо капетан! Стријелци се тргоше и пошоше натраг. Јапанак опколише.

Они се абзубише. Непријатељ за десетима Пресјечени су. Град од олова сипаше на стријелце...

„С нами Бог! За мном дјецо!“ Стријелци одануше. Пред њима отац Иван. Не можеш га познати. На високој сиви се крст у његовим рукама, показује пут...

И она гомилица људи, која мало час бјеше абзубена, саби се у страшну челичку гомилу и пробија се кроз густе непријатељске редове.

Бајонет врши своје!...

(С. П. Вједомости).

боље прославити него ако данас поставимо уставном слободом основе за њену јој будућност. Дједови су наши хтјели отаџбину уређену и слободну, на нама је да дјело, са толико мука и пожртвовања зачето још прије сто година, искреним радом утврдимо па и до краја изведемо.

Увјерен, да ћу у томе послу око завођења строго уставног и парламентарног рада у Србији, вада моћи рачунати на Моје драге Шипчане, ја их поваравам са: Живјели!

КИТАЈ НЕКАД И САД.

Китај већ данас није оно, што је некад био. Кад је први руски посланик, Николај Спафари, стигао у Пекинг, Богдихан се није интересирао тајем, колико руски Цар има војске и да ли му је земља богата, него је просто упитао посланика, да ли је изучавао астрономију. Спафари му је одговорио, да јест. Кад га је затијем Богдихан запито да ли познаје једну звијезду, што се зове „Златни Клипац“, Спафари му је неучтиво одговорио: „Ја нијесам био на звијездама, те не знам ни како се зову“. За такав неуљудни одговор посланика су испратили из Пекиња, не желећи имати с њим посла... Посланик, који је дошао из овога, капетан Имамидов, био је нешто учтивји. Кад је њега Богдихан упитао за астрономију и још неке науке и вјештине, као и то, да ли посланик има музиканата код себе, овај му је одговорио, да астрономију није изучавао, али да има музиканата, који свирају и у трубе и на виолине. Кад га је Цар запито какве науке постоје у Русији, овај му је одговорио, да „у Русији, има свакијех наука и научењака!“...

Ето како су се Китајци до недавно односили према Јевропљанима, али данас треба привагати, да су се ти односи од тада у многим измјенили. Јевропске научењаке Китајци више не рачунају ни у што, па и инструкторе не узимају сада из Јевропе, него их узимају од своје браће — Јапанаца, и тако се и та до сад непокретна маса почиње кретати и оживљавати.

Ту недавно многи су се практични људи томе покрену ругали, а нарочито су се ругали, кад су равни „идеалисти“ и „фантасти“ почели говорити о некаквој жутој опасности. Сад пак о тој опасности већ свако говори озбиљно и може бити да није далеко вријеме, кад ће та опасност приморати стару Јевропу да се сложи и да се ваједнички тој опасности одупре. У једном од потоњих бројева листа „Eclair“, Е. Локроа наштапао је чланака, у коме говори, да се то удружење Јевропе против Азије већ отпочело. Он између осталог говори овако: „Некакво мрачно осјећање опасности дави Јевропу, а то није ништа друго, до предосјећање страшних и ненавјешћених у недалској будућности. Нико не види јасно што се збива на хоризонту Нико се не осјећа мирно. Изгледа, да је резултат тога општега немира тежња, да се све западне народности сложе и пруже једна другој руку. Оне осјећају потребу тога удружења, да ваједнички стапу против буре, која им се чини врло близу, премда још не дају себи тачнога рачуна о томе.“

Овај чланака Локроа погодио је у живца. Он је учинио велик утисак и комен-

тирају га на све могуће начине. Није данас Јапан страхан сам по себи, него је страшна та околност, што се он већ јавља као авангарда жуте расе. Тај факт, што се је он истакло као супарник силе Русије, обилежава собом обрт у свјетској историји. Није важно ни то, хоће ли Јапан бити побјеђен или не, него је важно то, што се он од данас везује чврстом везом с Китајем. Јевропа је својом лакошћу и жестином пробудила то спавајуће царство, а Јапан га данас оружја. Ето то је оно, што је опасно.

Само државне Китаја у данашњем рату двојачно је и чудновато. Китајска влада на сва уста тврди о својој неутралности, а то исто тврде и Китајски заступници по Јевропи. Поред свега тога не може да не падне у очи једна од потоњих депеша из Пекиња, која гласа: „Китајска влада државне се строге неутралности све до свршетка руско-јапанског рата“. Што значи та депеша? Зашто је потребито било, да се ту одређује рок, до кога ће неутралност трајати? Не значи ли то, да ће по свршетку руско-јапанског рата Китај објавити рат једној од те двије државе, и то сигурно не Јапану, који данас Китајци сматрају као осветника жуте расе?

То је све врло карактеристично, као што је карактеристично и то, што Јапанци свакодневно тврде, да се строго држе неутралности. Што све то значи? Кога Јапан хоће да увјери у искрености својих намјера? И човек, потпуно наивни разумјеће, да би с војничке тачке гледишта Јапану било од користи Китајска помоћ, јер би то у многоме омило Русију. Па зашто се Јапанци тако одричу од те помоћи? Није ли то због тога, што се боје, да би Китајска помоћ изавала, да се у то умјешају и друге јевропске државе, н пр. Француска и Немачка? Не, није ствар у томе, него је то с тога, што је много пробитачније за Јапанце и боље, да се Китај држи строге неутралности, т. ј. да не допушта Русима да купују код њих провијант, да им не помажу добављати средства за пренашање и т. д., а у исто вријеме да с крила с фронта руске војске шиљу стотине и хиљаде чета од Хунхуа. За то не одговара ни Пекинг ни Токио, а корист отуда вмаду велику. Руси, истина, имају право да уништавају те чете, а Китајски чиновници имају право да их потпомажу. Званичнога рата између Русије и Китаја тако неће бити, али ће Китај исто ратовати и помагати Јапанцима, којијех има много и међу Хунхузима.

Год. 1900. Русија није такође ратовала с Китајем. Она је само умиривала Китајске разбојнике и војску принца Туана и Тунфунгјана, која је била устала против Китајске владе. Но, поред свега тога, пошљедица је била заузеће Пекиња, — факт, који су брао Китајци заборавили под утицајем ватренијех јапанских победа. У сваком случају данашње стање не може да траје. Русији није погребито да је Китај увјерава о неутралности, него јој је потребита неутралност права и потпуна.

ИТАЛИЈАНСКА ПОЛИТИКА НА БАЛКАНУ.

У италијанском парламенту држао је говор познати италијански иредентиста Барцилај. Тузио се на немарност италијанског народа према спољашњој политици. Мало који Талијан, — рекао је, — зна, гдје је Митровица, али кад би се тамо

свађајте се. Мучно долази у Боже царство цјаница или који пеује. Крјепко се помолите. Обудите чисте кошуље. Простите грјехове један другоме. Имајте на уму, браћо, да се борите за свету Русију. У бој ваља ићи са чистим срцем, готовим на смрт.“

Тако говораше отац Иван, а проста војничка срца челичила су се, настајаше свака страшљивост, изгуби се на језику свака грдња, а очи гледаше некуда далеко, као да жељаху прозрети судбину.

Није то руска земља. Немило је на Јалу. Све је дивље. Напријед шуми страховита ријека. Тек што се почео зеленити пушуљ мршавог биља. Вјетар дере мутне облаке. Даљина се у магли губи. С неба сипа ситна намаглаца, која тек ромина. Земунце прокиселе; стријелци стријеливо ксишу, гуре се али ћуте.

Ни у оца Ивана није Божеји храм велик. Сав је смјештен у једној земунци. Ту су и свети дари и свето јеванђеље, одежда и кадионица. Двије даске биле су му кревет.

„Ништа за то“ вели отац Иван. „У пољу је и буба месо. На предњим смо стражама.“

Отац Иван са свим се навикнуо на војнички живот. Замиловао је XI пук и све рјеђе и рјеђе сјећа се војнички свештеник овога времена, када је мирно са својом фамилијом живио у богатом селу на Волги.

Много је воде протекло. Рано је понадију повлао к себи Бог, а оставио оца Ивана удовца и упутио га у војничку службу.

бацила аустријска војска, протрли би очи. Сјутра ће, рече говорник, министар Титони испјевати опет прјесму успаванку, која би нас спремила за Тунис, да нам даду Бизерту. Сада се говори, да ће споразум с Француском сачувати Италију од даљих губитака. Али Јадранско море остаје и надаље море аустријско и италијанска дипломатија сама признаје, да би се, кад би Аустрија пошла на Солун, морала обратити у Париз и Лондон, да ограничи ту најеаду. Мислимо, да можемо бити пријатељи свима, а невидимо своју усамљеност, у којој се осјећамо. Политика италијанска имала би ићи другачијим правцем: средства за такву политику доводило би сабор. али за шројни савез не да он ни пребијене шаре. У сабору је говор Барцилајев саслушан дубоком пажњом и попраћен великим одобравањем. И противници су стајали под јаким утиском говорничких ријечи.

У прешлу сјриједу је италијански министар спољних послова Титони држао у парламенту приликом претреса буџета говор о спољној политици Италије. У том свом говору рекао је у главном, да посјета италијанскога краљевскога пара у Лондону, састанак краља Виктора Емануила с царем Вилхелмом, састанак његов (Титонијев) са грофом Годуковским у Абацији и најзад посјета францускога предсједника Лубеа у Риму показују и јасно свједоче, да су спољни односи Италије најбољи, јер се она уз чврсте савезничке везе с Немачком и Аустро-Угарском, налази и у посве пријатељским односима с Инглиском и Француском. И ове разгранате пријатељске везе не смију се узети тако, као да једна другу у цијени обара, већ баш на против, оне једна другу допуњују. Стара је истина, да тројни савез не смета ни једном савезнику, да у интересу мира улази у погодбе и са другим државама — тако се имају тумачити и оне везе Италије.

Иза тога представио је министар Титони у свом говору балканску политику Италије овако:

„Штампана је на фантастичан начин говорила о италијанским експедицијама у Албанију и о томе, како ће аустро-угарске чете заузети Македонију. — Обавије ове државе не мисле на на заузимање ни на подјелу плијена. Ништа није њиховој политици даље од тога. Обавије државе хоће лојално да се одржи политички status quo, па ако би то успркос њихову настојању било немогуће, онда би могао превладати и одлучити принцип *а што могуће Македоније на подлози народности*. Из свега се може предвидјети, да на балканском полуострву не ће бити никаквих компликација. У споразуму међу Русијом и Аустро-Угарском у Мирпштегу утврђено је подручје извођења реформа. Становништво је мирно и има повјерења у акцију држава. Турска и Бугарска хоће да избјегну сваки повод за сукоб. Јевропски конферат једнако ради. Ради се око тога да се организује жандармерија. Италија је задобила положај, који јој припада, тиме што јој је предата команда жандармерије и одређен жандармеријски дистрикт, који је сама жељела. Несебитно државне Италије поздравља Турска с повјерењем, а балканске државе са симпатијом. Што се пак Италија, као и Аустро-Угарска, још једнако оружјају, не треба никога да збуни, јер се данас, на жалост, без довољне војске и мрнарнице, не може изводити никаква спољна политика. Народи цијене и симпатису само с онијема, који су моћни и јаки, од слабих свако скреће главу.“

И куда би удов поп? Без домаћице нема куће, а да се наново жени, није по закону, и тако отац Иван прими службу у XI. пуку, па је са пуком и у рат отишао. Не може оставити своје људе у невољи.

На Јалу није мирно. Уходе су јавиле, да се непријатељ са великом силом кренуо, да сјутра пријеђе Јалу. Једна армада ту је, другу очекују. Наши имају само два пука, али је дошао налог, да се позиција не напушта; да се пред непријатељем не уступа; да се јуначки држе.

„То ће рећи: ваља гинути“ ријешеше стријелци и сташе облачити чисте кошуље.

Отац Иван има посла пуне шаке. Ваљало би да је на превјалишту да грјеш рањено, да благослови умируће.

А чим чу прво пуцање, отац Иван оде на линију.

„Не мртвицама, — живима сам ја потребан. Живима је сада горе него мртвицама.“

На Јалу се бије жесток бој. Иде Јапанак као при облак, иде преко погнутих, сидовито креће се напријед.

Јуначки се држе стријелци. Плотно за плотуном сипају, а своје погнуле престали су и бројити... Много их је.

Само чујеш команду: Ближе! Ближе! Смакните!

А Јапанак непрестано наваљује и наваљује, често нема му краја ни конца.

ЛИСТАК.

СИМЪ ПОВЪДИШИ!

(слика са руског бојишта.)

Отац Иван, свештеник XI. пука, бјеше човек висок, снажан, отворена, поштена лица, које бјеше зарасло у густој бради, са громким и одважним гласом, са покретима широким.

Кад би пролазио кроз логор, ваогрнут у црну дугачку мантију, да су му се видјеле само просте тешке чизме, војница би још из далека са неким особитим меким осмјехом говорили:

„Ево нашег оца Ивана.“

Отац Иван јуначки је корачао по блату логорашта, а испод његових тешких чизама прескала је вода на докњица на све стране, па смјешки се на војнике, који би дочекујући га поустајали, привикнуо би им гласовито:

„Здорово ребјата! Бог вам био у помоћи, јунаци, Христови војници!“

Покисли космати стријелци исправили би се, па би весело, као у један глас, одговорили:

„Здравија жељамо, оче Иване, Благослови!“ и грубе жуљаве руке пружале би се са свих страна војничкоме свештенику, да му руку прихвате.

Отац Иван не даде да му љубе руку. Он их благослови све на широко, размахнувши руком унакрет.

„Бог вас благословио све, браћо. У оча боја не оцајате се. Не пеујте. Не

може заузећи и установити тамо своју администрацију, а китајски трговци да се могу тамо повратити и отпочети миран рад. Како се говори и пише, ова је понуда учинила добар утисак на Китајце и Манџурце. Јапанци су на такав утисак и рачунали. Њихова је цијељ, да себи с те стране осигурају леђа и да задобију за себе мјесно став-внштво и Китајце. Ово се потоње јасно види и отуда, што се свакијем даном учеставају и појачавају хунхуски четнички напади на руску војску. Јапанци намјеравају, да мало по мало уведу китајску администрацију у сва мјеста, која заузели буду, а према томе, како рачунају, и китајске ће симпатије према њима бивати све веће. Такво поступање потпуно је правилно с војничке тачке гледишта; они желе да економишу својом убојном снагом и да не одвлаче војску од њеног главног задатка на бојишту. Надазећи савезника у четма Хунхуа, они тијем још нише повећавају своју убојну снагу, а руској војсци чине тешкоће, јер мора да се у исто вријеме бори и против отвореног непријатеља и против јединичних четничких напада на самом бојишту.

Пропасти јапанских ратних бродова.

Вјести о пропасти јапанских ратних бродова у главном се потврђују са свих страна. Данас се за сигурно зна, да су два велика јапанска ратна брода: „Јошино“ и „Хатцусе“ потонула и да су исти дан два друга брода тешко оштећена. Како се је то догодило, има равних гласова, који о тој катастрофи овако пишу:

Адмирал Тога јавља, да је оклопљач „Хатцусе“ ударила о руску мину, кад је 10 миља југо-источно од уласка у портартурску луку на мору крстарила и заштитивала искривање јапанских чета. Оклопљача је сигнализирала помоћ, но још прије него јој је ова стигла, ударила је о другу мину и за по сата је потонула.

„Дели Експрес“ доњаје из Токија, да је контраадмирал Нашива потонуо заједно са оклопљачом „Хатцусе“. Други листови напротив јављају, да се је Нашива са 300 момака спасао.

У Лондон су стигле ове вјести: Катастрофа јапанских ратних бродова изазвала је у цијелом Јапану дубоку жалост. Јапанци се ипак тјеше тиме, да се положе на мору неће ушлеђ свих катастрофа ни у чем промијенити. Адмирал Нашива је такође потонуо.

„Морнинг Пост“ јавља из Шангаја, да је оклопљачу „Хатцусе“ задесила катастрофа за вријеме двостатног бомбардовања и то у недељу, па да су у свему три јапанска ратна брода тешко оштећена, од којих да је један потонуо, а остала два да су одлучена по другим бродовима. Исти лист јавља, да руски ратни бродови нијесу прогањали јапанске, јер да је из Петрограда дошла строга наредба, да бродови имаду остати у луци. Улаз у портартурску луку сасвим је слободан.

О потонућу оклопљаче „Хатцусе“ јавља се још ово: Десет миља југо-источно од Јаодунског полуострва ударила је „Хатцусе“ о мину. Густа магла, која у ово доба године влада на Жутом мору, ускорила је катастрофу. Само нешто није јасно и то питање: На који начин је експлозивна мина доспјела тако далеко од обале? За сигурно се држи, да је то била пљивајућа експлозивна мина, каквијех да су Руси веома много положили свуда унаоколо, пошто са својим бродовима не капе више излазити из портартурске луке. Но против тога одлучно говори овај руски коментар катастрофе: Двије руске торпедјаче, научене искуством код пропасти „Петропавловска“, учинише исто, што су тада и Јапанци учинили: Руске торпедјаче ноћу су изишле из портартурске луке, те су положиле много мина на оним мјестима, са којих су јапански ратни бродови обично бомбардовали луку и фортеце. Други опет веле, да су се Руси извели из луке на китајским лађицама, од којих да су Јапанци неке опазили и потопили их, али да је Русима ипак пошло за руком положити много мина.

Јапански посланик у Паризу снопштава извјештај адмирала Тога, у коме се веди, да се је оклопљачи „Хатцусе“ приближило у часу, кад је тонула, 16 руских торпедјача, али су их јапанске крстарице потиснуле натраг у луку и спасле 300 момака са „Хатцусе“ са адмиралом Нашивом и капетаном Накао.

Једна лондонска вјест јавља: До сада се не знају појединости о пропасти двају јапанских ратних бродова. Држи се, да су катастрофу морале проузрокovati руске мине, које су Руси поставили око цијеље луке. Обе потонуле лађе грађене су у Ивглеској. Оклопљача „Хатцусе“ је коштала 25 милијона круна, те је била најјачи, највећи и најмоћнији јапански ратни брод. Запремина му је била 15.240 тона, те је имао у два челиком оклопљача торња 4 тешка топа с калибром од 305 сантиметара, даље 14 топова с калибром од 15 сант. и 16 брзометних топова с калибром од 75 сант. и 4 цијеви за лансирање торпеда. Од руског „Петропавловска“ био је већи за 300 тона. Јапан има само још 3 брода ове величине, а то су „Микаса“ и „Асаки“ сваки с 15.360 тона и „Шики-

шима“ с 15.090 тона, док руски „Ретивизан“ и „Цесаревич“ има сваки 12.900 тона. Крстарица „Гешино“ имала је 4225 тона, 36 топова и 5 цијеви за лансирање торпеда. Лондонски стручњаци веле, да катастрофа „Хатцусе“ и „Јошино“ значи силни губитак за јапанску морнарицу, јер је с овим бродовима изгубила десетину своје ратне снаге. Овај је губитак тако велик, да би поморски рат био кренуо сасвим другим правцем, да је ова катастрофа првије снашла Јапанце.

Колико је јапанских бродова потопио дана потонуло?

Из званичних извјештаја јапанских је познато, да су у заливу пред Талиеваном овнијех дана потопљена два јапанска ратна брода, која су тражила и уништала подморске руске мине. Најприје је експлозијом такве мине уништена једна јапанска торпедјача, која је на двоје разбијена и за неколико секунда потонула. Сјутра дан из тога на исти је начин потонула јапанска крстарица, иди како се у јапанском званичном извјештају каже, авизо параброд „Мијако“.

О пропасти трећег јапанског брода јавља дописник „Рускога Слова“, познати романописац и драматичар Немпроваћ Данченко ово: Јапанско бродовље стојећи пред Далиним, претраживало је залив Талиевански. У то ноћу један млади руски мичман заплови са три морнара из Портартура на мотор баркаси, на којој су биле три торпедје и три мала топа, приближи се једној јапанској оклопљачи и торпедом ју дигне у ваздух. Тутњава експлозије чула се све до Кинчуа. Густа облака дима видјели су се у ноћи далеко. Јуначки мичман заплови је баркасом пут најближе обале и умакао. У истом се допису говори и о једној јапанској крстарици, која је руском торпедом била пробušена, те је од другог ратног брода одлучена у Сасехо. Према томе губитак јапанских ратних бродова сво до најновијег времена износи четири брода и то: 1 торпедјача, авизо „Мијако“, 1 оклопљача и 1 крстарица. Прибројави се томе потоњи губитак, који по извјештају Тога износи двије крстарице, а по другим вјестима још 2 највеће оклопљаче јапанске, онда јапански губитци потоњих дана износи 8 ратних бродова.

Књижевност, умјетност и просвјета.

(Годишњи скуп „Славјанског Обшества“ у Москви) У недељу 25. априла искупило се у стану московског „Славјанског Обшества“ више од 100 чланова. Прочитан је извјештај о раду друштва у 1903. години. Друштво је приређивало предавања као на примјер: о Јану Хусу, Змају Јовану Јовановићу, Ђури Јакшићу, Гринвалдском боју, Трутчеву и т. д. „Обшество“ је било изаслало нарочитог делегата г. Бориса Коржењевског на скуп пољских сокола у Лавов, на откриће споменика Јану Хусу у Праг, за тим у Јубилану, у Загреб, Биоград, Софију и македонску границу, о којем путу делегат Коржењевски пише обилно дјело; делегат г. Шнеп био је изаслан у Петроград на отварање „чешког кружока“, на скуп китејских сокола, на наложбу у Пардубицама и соколски скуп у Бујејовицама у Чешкој. Председник Череп Спиридович путовао је у Биоград и Софију, гдје је држао говоре, доказујући потребу утишења македонског питања и испуњења руске жеље. Што се тиче балканских прилика, доказивао је неопходну потребу тијесног српско-бугарског савеза, који се сада остварује. Ти су говори оставили дубок утисак и били су с великим интересовањем попраћени у бугарској, руској и страном штампи.

Из Софије и Биограда враћајући се г. Спиридович походио је Ческу, гдје је припремао земљиште за словенско-романски скуп, ради чега је на свој лични трошак најмио цео хотел у Францесбаду; но на жалост, није се овај план, могао извести, те ће се по свој прилици словенски скуп остварити у Паризу. „Славјанско Обшество“ енергично је радило на остварењу романско-словенске лаге, направивши вкрсне помоћнике у генералу Гарибалдију, професору Престиги, француском књижевнику Скилфор де Борепа и т. д. „Обшество“ је енергично радило на везама са америчким Словенима, на оснивању руских клубова по словенским земљама и т. д. „Обшество“ се трудило, да што више утиче на буђење словенског духа и ширило је наду на бољу будућност удруженог Словенства, напминући сваком згодом малим словенским народима, да је удружење у Словенство сила несаломна (за 10 год. биће 200,000,000 Словена!) — За то доба, од када је предједник „Обшества“ г. Череп Спиридович, број чланова већи је осам пута, друштвени капитал повећао се девет пута, члански улови 23 пута. То је огроман успех који је код чланова изазвао дубоко пријазњење према вриједном и енергичном предједнику. — Послије извјештаја изабрани су: за предједника А. И. Череп Спиридович, који је грчико и једнодушно био поздрављен; за подпредједника генерал Гривевич, за чланове друштвеног савјета: савјетник Н. А. Иларионов, тајни

савјетник М. Новиков, универзитетски професор: г. г. Крдуков, Оверов, Н. Суботин, И. Тарасов, за кандидате савјета: др. Иван Ст. Шајковић и А. Ечкин; за секретара г. Блоков. — У исто вријеме изабрани су за почасне чланове „Славјанског Обшества“: краљ Србије Петар; министри Никола Пашић, Јован Ђаја и Вој. Гавро Вуковић; pjesnik Змај Јован Јовановић, епископ Штресмајер и т. д.

Сједница је завршена говором предједничковим, који је окарактерисао прошли рад друштва и изнио даљи програм. „Иди-ћемо свијело“ — рекао је — к нашој главној сврси: потпуно убиједити руски народ, да сва величина и будућност Русије зависи од улоге, коју она буде играла у словенском свијету. Сјајнамо мир и љубав међу словенским племенима и проповједати им потребу уважења према Русији — која тежи за међусобним зближењем и бољим познавањем свију Словена.

(Јубиларна књига о стогодишњици.) Јубиларна година стогодишњице српског устанка остаће и по томе значајна, што ће нам дати једну лијепу књигу у *сто хиљада примјерака*. Та је књига Споменица о Првом Српском Устанку, коју приређује Професорско Друштво у споразуму с министарством просвјете. Сврха је ове књиге, да најљепше pjesме о српском устанку продру у најшире слојеве народне. Нарочито се мисли да та књига дође у руке подмлатку српском, коме хероји онога великог доба треба да служе за вјечити узор. Поред познатих pjesма из Устанка, које се налазе у IV. књизи Вукове Збирке, у ову ће Споменицу ући и неколико врло лијепе pjesме народне, које до сад нијесу нијде штампане. Споменица је већ дата у штампу и изијеће с коментаром и неколико слика 10—12 штампаних табака. Све тропкове око издања ове Споменице подније министарство просвјете, а послове око приређивања и коментара узео је бесплатно на себе књижевни одбор Професорског Друштва (г. г. Јован Н. Томић, М. К. Драгутиновић и Мих. Ј. Ђорђевић) који ће, без сумње, све учинити, да издање буде што боље. Порк свега тога пијена ће овој књизи бити тако незнатна, да ће је и пуки сироматак моћи набавити.

(Књижевна десетогодишњица.) — Јован Драгашевић, почасни генерал, навршио је пола вијека свог плодног књижевничког и научног рада. Стари војник, књижевник и научник прославиле други дан Духова тај риједак доживљај тихо и у скромном кругу своје породице, пријатеља и поштовалаца. Драгашевић је први војник књижевник, који прославља 50 година рада, тако риједак јубилеј у нашем народу. Pjesnik „Јована Курсуле“, „Јеке од гусала“ и других лијепих патриотских pjesама, и писац читавог низа историјских, културних и географских расправа, заузима лијепо мјесто у нашој књижевности, и ми се надамо, да ће књижевни свијет у цијелом Српству достојно поздравити овога књижевног ветерана на дан његове прославе.

(Пренос костију Јана Колара). — Прије неколико дана ископани су на гробљу св. Марка у Бечу кости чешког pjesника и историчара Јана Колара. Ископавању су присуствовали многа лица, међу којима и депутација прашког општинског одбора с првим подградонамачником др. Гривамом на челу, депутације свих чешких и словенских удружења у Бечу, која су на сандук положила вијенце, и ђаци виших разреда Коменскове школе са својим наставницима. Ископане кости Јанове положене су у скупштински ковчег од метала, који је за тијем однесен на државну жељезничку станицу, да се пренесе у Праг.

ДОМАЋЕ ВЈЕСТИ

Четиње, 14 маја.

(Под Острог) Његово Вископрое-свештенство Митрополит г. Митрофан отпутовао је с пратњом у понедељник 10. о. и., под Острог на Тројичинску свечаност, о којој бива тамо највећи скуп пoboжних поклоњива остропшког чудотворца Св. Василија. Овијех дана прешло је овуда за Острог и неколико Херцеговаца и Босанаца, али маса поклоњива из Босне и Херцеговине по суху путује.

(Одликовање.) Г. професор Живко Драговић, уредник „Гласа Црногорца“, одликован је од стране Француске Републике орденом Офацара Јавне Наставе (Officier de l'Instruction Publique).

(За рањене и болесне руске војнике на Далеком Истоку.)

Течајем прошле недеље примила је г-ђа Е. Потапова још ове прилоге:

Г-ђа Дарија Ивановић рођена
Креченко кр. 10 —
„ Соке Мрдовић „ 10 —
„ Милица Андрић „ 10 —
у све кр. 30 —
од првије кр. 1325.84.
свега кр. 1355.84.

Осим тога у стварима приложи г-ђа Софија Вучковић: 6 метара камбрика, два пара чарапа и два смотка копча.

Данас је г-ђа Потапова упутвала у Русију од стране цетињских господа и при транспорту робе за рањенике. У овоме је транспорту 500 комада овдје савишеног разног рубља за рањенике и 6 бијелих кабиница, које љекари при операцијама облаче.

— Пишу нам:

Са Граховца:

И ове као и прошлијех година прослављен је Спасовдан на Граховцу. Тога дана окупило се бјешо мноштво народа како из мјеста тако и из околине. Ту су се подизале топле молитве за здравље нашег Господара, и чињен је помен онима, који себе жртвоваше за вјеру и отачаство. Послије службе, народ је провео цео дан у пјевању и игрању, а на више мјеста одјекиваху и гусле јаворове, припијевајући отаре борце и јунаке црногорске.

Али највише је одушевљење владало међу раздраганом школском младежи, која је тога дана — из све три граховске школе — са својим наставницима учествовала у свечаности. Њихов заједнички објед, праћен са пјевањем родољубивих pjesама, учинио је најпријатнији утисак на присутне. А ово њихово весеље и одушевљење као да говораше: па и ми се спремамо и бићемо кадри стварати Граховце све доде, док се створи свесрпски Спасовдан. В.

С Цеклина:

Ту недавно, 16. априла ове године, цеклинско племе изгуби из своје средине једнога од својих вриједних и угледнијех племеника, — кап. Пера Сиванова Вурашковића, бившег предједника окр. суда ријечког у пензији. Тај губитак осјећа не само покојникова кућа, него и друштво и држава. Кућа за навјек губи у њему доброг и ријетког старјешину, друштво омиланот друштвеног члана, а држава храброг и одличног ратника и истрајног службеника.

Покојни кап. Пера родио се год. 1844. у Цеклину. Основно образовање стекао је у родном племену, а даље се васпитавао као државни питомац на Цетињу, одакле је примљен у дворску службу. Доцније буде наименован за управитеља војене радионице у Ободу, а већ год. 1872. пође у Цариград, гдје је у току 2. год. вршио дужност црногорског заступника.

Ратне 1876. год. дође у Црну Гору заједно с другим Црногорцима који ушлеђ рата похиташе да се нађу на бранику домовине, у којему се рату борио међу ратницима првога реда.

По свршетку рата буде пок. кап. Пера постављен за финансијског капетана на Ријеци, у којој је служби остао за пунијех 16. год., а 1896. год. буде постављен за предједника окр. суда ријечког, у којему је знању претпрошле године и пензионирао био.

Поред главне дужности повјераване су му биле и многе друге, које је увијек тачно извршавао, те је од стране Њ. Кр. В. Господара, као и од других, био љубљен, цијењен и поштован. Покојни кап. Пера остава [послије себе најљепше успомене, како у свом племену, тако и код других црногораца, који су га познавали.

Пред саборном црквом св. Ђорђа на Цеклину с покојником је сходним и лијепим говором опростио г. Петар Пејановић, капетански писар, у коме је манио цео покојников живот и рад.

Лака му земља и вјечан спомен међу браћом!

Из Доњег Цеклина:

У понедељник, 10. о. и. било је освешћење темеља нове школе Доњо-Цеклинске. Освешћење је отпочето у 8 сати, у присуству обију школа: Каручке и Метаричке са својим учитељима и мноштвом народа из обију парохија. Отаца су извршили г. г. свештеници Славко Вукмировић и Јован Костић.

Послије освешћења, учитељ М. Лопичић, држао је говор о значају васпитања. Нова школска зграда у Доњем Цеклину гради се добротворним прилогом покој. Илије М. Стругара од круна 3.500. Захвални општинари ријешили су, да се стави натпис с именом покојног Илије Стругара више школских врата, и да му се чини парастос сваке године на дан његове смрти у присуству ученика и учитеља. Осим овога прилога, покојник се показао као добротвор на више мјеста, уложивши на добротворне сврхе још 2872 круне.

Од дана, кад је умро пок. Илија М. Стругар, држао је рачун новаци његов синовац Саво Б. Стругар, који је учинио, да се у доста кратко време новац још више умножи, те је у толикој количини и послужило за наведене добротворне цијеље. Општинари обију парохија изањвају овим путем вјечиту благодарност покојном Илији М. Стругару, из чијег се фонда гради ова школа, а тако и извршитељима његове воље. М. Д.

Телеграми Бечког „Кор. Бира“

Рат између Русије и Јапана.

ТОКИЈО, 9 маја. — Чује се, да је руска кретајка „Богатир“ напала код Владивостока и пропала.

МУКДЕН, 9 маја. — „Рајтер“ јавља, да се јапанска војска, која износи до 80.000, налази још на југу од руске војске, која прикрива Љаојаг.

СЕУЛ, 9 маја. — Јапански консул из Генвана јавља, да су 300 Руса 6 маја зауели Кангон, који лежи 4 миље на сјеверу од Генвана, а ва њима стигло је још 3.000 војника.

МОСКВА, 9 маја. — Цар, престолонаследник и велики књаз Сергеје Александровић стигло је последије подне овамо.

МОСКВА, 9 маја. — Приликом Царева дочека на колодвору, књаз Трубецкој повдравио је Цара од имена московског племства и држао говор, у коме је између осталог рекао: „Господару! Московско племство, као и сва Русија, готово је да на припови жртвује и живот и имање“. Цар је одговорио, да је увјерен, да ће се војска са Далеког Истока повратити побједоносно и славом увјечана; ватијем је прегледао војску и праћен најодушевљенијим овадијама упутио се у катедралу, где је присуствовао служби Божјој. Иза овога вратио се на колодвор и отпутовао посред бурних народних овадија.

ТОКИЈО, 9 маја. — По достојерним вијестима, Јапанци су зауели Каппинг и одбили Русе према Њучвангу.

ПЕТРОГРАД, 10 маја. — Цар и престолонаследник повратили су се овамо.

ТОКИЈО, 10 маја. — „Рајтер“ јавља, да је приликом рекогносцирања, што га је Тото у прошли петак чинио око Портартура, једна руска граната погодила једну јапанску контраторпедвачу и убила 1 официра и 24 војника.

ЛОНДОН, 11 маја. — „Рајтер“ јавља из Петрограда: Пошто није могуће било дићи кретајку „Богатир“, Руси скидоше с ње топове и остало, а њу лагумаше.

ЛОНДОН, 11 маја. — „Рајтер“ јавља, да су Руси поново зауели Сјуан и Њучванг. „Дели Кроникл“ јавља из Токија, да је приливом катастрофе „Хатгусе“ и „Јошима“ погинуло 900 официра и морнара.

ТОКИЈО, 12 маја. — Куроки јавља, да се је 8 о. м. једно јапанско одјељење пјешадије срело са једно 200 руских коњаника код Коантјена па да су Руси побјегли, оставивши 20 мртвих.

ПЕТРОГРАД, 12 маја. — Куропаткин јавља, да је једно мало одјељење јапанско, које је хтјело пријећи у Шатсико, рашћерано од Ковака, при чему је 10 Ковака рањено.

МУКДЕН, 13 маја. — „Рајтер“ јавља, да је јапанска флота од 8 бродова ва један сат бомбардовала јуче Портартур.

ПЕТРОГРАД, 13 маја. — Куропаткин јавља, да је у Фенгвангченгу коцетрисано 40000 Јапанаца. Мања јапанска одјељења почела су се из Фенгвангченга кретати напријед према Сјуану.

ЛОНДОН, 14 маја. — Из Токија јавља се, да су Јапанци потиснули Русе из Натјалинга и да су последије жестоке битке зауели Кинчу.

ПЕТРОГРАД, 14 маја. — Сахаров јавља, да се у Фенгвангченгу налази 30000 јапанске пјешадије, 2000 коњаника и 36 топова. Око Питсева Јапанци се непрестано искрцавају и марширају према Кинчу. По китајским вјештајима била је 5. о. м. битка код Кинчу-а, у којој су Јапанци изгубили 700 људи, а Руси много мање. Потоњих пет дана искрцали су Јапанци код Такупана око 50000 људи, који иду према Портартуру.

Здравље војске у Манџурији изврсно је; међу војницима није се појавио ни један случај куге, а број болесника је невзватан.

ЛОНДОН, 14 маја. — „Стандард“ јавља из Шаагаја: напад јапански на Кинчу почео је 13 маја у саму зору; док Јапанци зауеше Кинчу, Руси се удаљише на једну узвилицу на југу и отоле продуживше борбу; Јапанци много припијују свој успјех својој артиљерији.

ТОКИЈО, 14 маја. — (Званица). Јапанска војска, која се је извела на полуострву Лијатунгу, напала је 13 маја у јутру утврђене повиције код Кинчу; последије дугот и жестоког боја, Јапанци успјеше да потисну непријатеља и да зауве повиције; непријатељ је одетиуно к Портартуру. Бродови јапански који су под адмиралом Тогом потпомагали нападај сухопутне војске на Кинчу, потпуно су блокирали јужну страну полуострва Лијатунга.

ТОКИЈО, 15 маја. — Јучерашњи јуриш на Наопаа био је веома жесток. Јапанци су више пута јуришали, али без успјеха, док најоослије око 3 сата по подне не зауеше врхове брежуљака. Руси су се ва 8 сахата јуначки одуцирали. Мисли се да су губитци јапански велики. Битка је трајала 16 сати.

КОБУРГ, 9 маја. — Велики Књаз Кирил Владимировић стигао је овамо, да посети књагињу Марију.

ЦАРИГРАД, 9 маја. — Порт је изјавила бугарском дипломатском агенту, да су властима у Једренском вилајету издате потрбите наредбе и да ће устани имати све олакшице ва повратак.

ЦАРИГРАД, 10 маја. — Зиониев прије одласка на допуст, био је у аудијенцији код Султана, којом приликом изјавио је жељу, да се устраје и даље у започетом извађању реформама у Македонији.

РИМ, 10 маја. — Успјед папиног протеста против путовања француског председника Лубеа у Рим, француски посланик у Ватикану, Нивар, оставио је Рим. Папин нуције у Паризу веће бити ошовт.

СОЛУН, 12 маја. — До јуче повратило се је у Македонију 3572 устапа.

БУДИМШЕПТА, 13 маја. — Буџетна комисија аустријске делегације одобрила је вавредна кредит од 88 милиона круна, као и кредит од 77 милиона ва војску и мрнарицу.

СОФИЈА, 13 маја. — Полиција у Варпватворила је два Македонца, који су долавали из Софије, а намјеравали су пренијети бродом у Македонију паклену мекину. Признали су, да је машина била намијењена ва атентат.

БЕЧ, 14 маја. — Гесар је подарио инглеском Краљу достојанство аустро-угарског фелдмаршала.

Из Цариграда се јавља, да ће руски цивилни доглавник Демерак поћи због слабог здравља на подужи допуст, а да ће га замијенити руски генерални консул у Солуну, Гирс.

БУДИМШЕПТА, 14 маја. — Аустријска делегација усвојила је буџет министарства иностраних послова, изјавивши Голуховоком потпуно повјерење.

ПАРИЗ, 15 маја. — Комора је одобрила великом већаном поступак влади, што је оповвала свог посланика у Ватикану због папиног протеста на пут Лубеов у Рим.

БИОГРАД, 15 маја. — По коначном утврђењу одређено је, да свечаности крунисања краљева буду у Биограду 16, 17 и 18 августа о. г.

ОБЈАВА.

Руј Катунско — Ријечке, Зетско — Брдске и Приморско — Црмничке области ин-

кантираће се у петак 21. маја о. г. на Ријеци.

Руј мора бити добро зелен, просијат и чист без икакве смјесе, и мостре истога биће изложене у канцеларији општ. Управе на Ријеци.

Ови инканти биће дати посебно за сваку област или уједно, према понуди купаца.

Народ ће предавати свој руј закупницима од 15 авг. 1904. до 1 марта 1905 год. а у мјестима: Подгорица, Ријека, Вир и Сељане, у којим мјестима закупници дужни су држати отворене магацине за горе одређено вријеме и руј народу одмах измиривати. Закупник има право, да не прими онај руј, који му не би био предат на магацин до 1 марта 1905 год., као год и онај руј, који не би био уређен по мостри. Одбијени руј не би се смио никоме продавати до 1 марта 1905 године.

Народ не смије никоме другоме, осим закупницима, руј продавати. Ко би се ухватио, да га је другоме продао, платиће закупнику глобу онолико, колико продата количина руја изнесе по утврђеној цијени.

Контрат ће се дати ооо, који понуди највећу цијену, по коју ће руј од народа куповати.

Закупник дужан је положити кауцију, било у новцу, било у непокретностима у износу од 15% — ако је црногорски поданик — ако је страни 30% од предпостављене вриједности руја.

Они који желе инкантирати, морају се пријавити у канцеларији општинеке Управе на Ријеци, у горе назначени дан, где ће се држати лицитација од 3—5 сати последије подне.

П. Бр 1226 Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дјела, 12. марта 1904 год на Цетињу.

Приватне објаве.

Име **СИНГЕР** постало је за

Париз 1900. Grand Prix. шиваће стројеве

на темељу свјетског гласа, којег је творница кроз 57 година савјесним радом прибавила, јамством ва најбољи материјал и уворну конструкцију.

То је разлог ради којег покушавају многи други творничари и трговци шиваћих стројева са, по нама изда-ним именима, као на пр. „Centrall-

Bobbin“ и под именом „Singer“ — распродавати их.

Не дати се с тога на овај начин заваравати, већ код купње шиваћег строја увијек упитати, да ли дотични строј из наше творнице проишљава, а са нијечним се одговором века нико не задовољи.

Сингер Со. шиваћих стројева дион. друштво.

Цетиње, 10. марта.

Ристо Рундо директор.

Р. 114 Бр. 26 7—8

Поштанске марке

употребљене купујем из најбоље цијене. Изволите назначити количину и цијену на: J. Heinzl, Budapest, 1 Mészáros u. 19.

Heinzl

Р. 20. Бр. 43. 4—11

ОБЈАВА.

Са којом се обављају заинтересовани, да у магазину потписате царинарице налазе се шледећи коли:

1 кол садржаја тканице, тежина кила 14, марка L. P. T. N-го 51. адресирана S. M. Vjanchi, приспио 5 септембра 1901 год.

Један сандук садржаја стакла, тежине кила 6 1/2, N-го 5258, адресирана: All. ordie, приспјела 6-ог децембра 1899.

Једна чашета садржаја књига, тежина кила 28, адресирана: Milo Sclavčevich, приспјела јошт 1899. године.

Два пакета, приспјела преко поште, из Болоње, садржаје ствари вјерске, од метала, тежине кила 7 5/10, N-го 3850 адресирана: Antonio Malia, приспјело 10 октобра 1902 год.

Објављујући горе наведено са овим се позивају сви они, који би имали какво приватно право да у року петнаест дана дођу и пријаве се потписатој ва измари државнијех дајбина, иначе поступаће се према царинском Закову и продати јавном лицитацијом.

Број 112. дана 20/IV 1904.

Из канцеларије царинарице Барског Пристана.

Р. 144 Бр. 50 2—2

ОГЛАС.

У магазину потписате Царинарице налази се један кол женске направљене робе, нове и половине, од 22. фебруара ове године, знак (марка) С, број 12, тежине бруто кила 15; ове дошло преко Његума, а на име Стева Тановић; а на истом колу стоји написана друга адреса: Stevo Tomopovic, Cattaro. — Успјед оваке адреса, а тражићи власника, роба је до сада чекала.

Данас се овим позива власник речене робе, да се у року од данас ва 15 дана пријави овој Управи са чистим увјерењем да је роба његова, да је одкупи и прими, јер посље овога рока роба ће се јавно продати, а са уфзбеним новцима поступаће се према закону.

Број 184.

15. маја 1904.

Управа Царинарице Цетиња.

Р. 113 Бр. 51 1—2

У неђељу 23. маја ов. год. у цркви на гробљу на Цетињу, у 11 сати из јутра, дајем годишњи парастос моме оцу војводи

Пеку Павловићу,

ово јављам својти, пријатељима и поштоваоцима покојниковим.

Одеса, 10 маја 1904

Томаш Павловић,

Капетан при 67. Молднском пуку.

Р. 44 Бр. 52 1—1